

סיפורי

מעשיות גליון

לשלחן השבת

פרשת
ואתחנן שבת נחמו
ט"ז אב שנת
ה'תשפ"ב
שנה 3, גליון 25
(77)

יציאת מצרים על ידי מוסדות היכל הקודש הרמ"ב

למה הגיע בן המלך האמיתי, לכאלו מדריגות גבוהות, אבל צריכים לזכור את ההתחלה של המעשה, מה הוא היה לפני כן, כשהוא ברח ממדינתו ממורמר, שרבינו מספר שהיה לו טענות למה מגיע לו שיצטרך לברוח בחינם, ובגלל זה הוא הלך להשתכר ועשה כל מה שליבו חמד רחמנא לצלן, רבינו אומר שם דברים שאי אפשר אפילו לומר בפה, איפה הוא נפל רחמנא לצלן, [לשונות כאלו מוצאים רק בסיפורי מעשיות; בחיי מוהר"ן ובשיחות הר"ן לא מוצאים כאלו לשונות], ועכשיו שהוא מצא את הצדיק הוא הגיע למדריגות הכי גבוהות שאפשר לזכות בעולם הזה.

התחזקות עצומה

זה התחזקות עצומה לכל אדם, כי רואים פה שאפילו אחד שכבר נפל למקומות הכי גרועים רחמנא לצלן, עם כל זה הוא הגיע למדריגות הכי גבוהות על ידי העצות של הצדיק, נמצא שעל ידי העצות של הצדיק, רבינו הקדוש, יכול כל אחד לצאת מהמעשים הרעים שלו ולהגיע לדברים מאוד יפים.

להגיע למלוכה

כמו שבן המלך זכה שנתנו לו את המלוכה, כך לכל אחד יש מלוכה; דהיינו לכל אדם יש לו משהו שהוא יכול להוסיף לעולם, שבשביל זה הוא הגיע לעולם כדי למלא אותו, אבל האדם לא יודע מה הדבר שלו, ומה הקב"ה רוצה ממנו, אבל אם זוכים להגיע לצדיק, ומקיימים את כל העצות של הצדיק, זוכים להגיע למלוכה, למלא את התכלית האמיתית שצריכים לעשות בעולם הזה.

בואו נסתכל אחרון

אנחנו עומדים עכשיו ב'שבת הגדול', כבר מגיע עוד מעט חג הפסח הקדוש, אז רואים דבר עצום, בני ישראל זכו בפסח לצאת מצרים, וזכו להגיע למדריגה של 'ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים' (רש"י שמות טו, ב), ואחר כך זכו לקבלת התורה. אבל הבה נסתכל אחרונה, מה הם היו לפני זה? לא מזמן הם היו במצרים שרויים בכל הטומאות; רק על ידי הצדיק - משה רבינו, יצאו מכל הטומאות והתרוממו למדריגות הכי גבוהות. זו התחזקות נפלאה לכל אחד, אדם שבור בעצמו 'מה כבר יהיה איתי', 'כבר במילא נפלתיי', רואים כאן שעל ידי הצדיק אפשר להתרומם מהמדריגות הכי נמוכות למדריגות הכי גבוהות.

עניו כמו הלל

רואים דבר מענין, בדרך כלל כשאדם רוצה להיכנס לקדושה, הוא רוצה לקדש את עצמו, מגיע היצר הרע ומכניס לו את המחשבות 'מי אתה? הרי אתה אדם ירוד, אתה מונח בעבירות!' הוא מזכיר לו את המעשים הישנים: 'עשית עבירות' 'השתכרת והלכת לעבירות וכו'', כמו שצדיקים מפרשים את הפסוק (תהלים א, ג): 'כי הלל' רשע על תאות נפשו', כשזה מגיע לתפילה ולימוד, נהיה האדם עניו כמו הלל, אז הוא חושב: 'מי צריך את התפילה שלי? מי צריך את

שבת קודש פרשת מצורע, שבת הגדול, שנת תשפ"ב לפרט קטן, ראש הישיבה שליט"א שהה בווייליאמסבורג יע"א. בבוקר אחר התפילה ב'קידושא רבא' ראש הישיבה שליט"א המשיך את שיעורו בספר הקדוש 'ספורי מעשיות' וגמר מעשה יא, מבין מלך ובן שפחה שנתחלפו.

תקציר

אנחנו אוחזים כבר בסוף הסיפור שבן המלך האמיתי הסביר לשרים את הענין של הכסא, שצריכים להזיז קצת את השלחן, המטה, ולהרים את השושנה.

ממשיך רבינו ז"ל ומספר:

ואז התחילו כלם לנגן נגון הנפלא מאד, ועשו כלם הפעלה הראויה להם ואז נתנו לו המלוכה. ענה ואמר הבן מלך האמת, שנעשה עתה מלך, אל בן השפחה האמת הנ"ל: עתה אני מבין, שאני בן המלך באמת, ואתה בן השפחה באמת!

(גם אלה דברי רבנו, נ"י. אחר שספר זאת המעשה, ענה ואמר הדברים אלה) בדורות הראשונים, כשהיו מדברים ומשיחים קבלה, היו משיחים כלשון כזה, כי עד רבי שמעון ברי יוחאי, לא היו מדברים קבלה באנגליא, רק רבי שמעון ברי יוחאי גלה קבלה באנגליא; ומקדם, כשהיו החכמים מדברים קבלה, היו מדברים כלשון כזה. כשהניחו הארון על הפרות, התחילו לשורר, והבן.

כי יש חרותי דסיתרא, כשהלכנה מקבלת חרושים מן השמים, וזה בחינת (שמואל א' ו) כשנזשאו הארון אל בית שמש, ואז כל החיות נושאי הכפא עושוין נגון חדש בחינת (תהלים צו): "מוזמר שירו לה' שיר חדש", שזהו השיר, ששרו פרות הבשן. וזה בחינת מטה ושלחן וכפא ומנורה הם תיקוניהא דשכינתא. ובחינת הין, כי אדם הראשון נתגרש מן הין, ושבת אגני עלוהי, כמובא (עין זהר שמות קלח). ושבת הוא בחינת מלך שהשלים שלו, בחינת האדם הנ"ל, שהוא מלך, שהיה שלום בימיו, ועל בן עמד עצמו אצל שבת, והשאר לא פאר.

(ענה ואמר אחר שספר המעשה הזאת בזה הלשון) המעשה הזאת היא הפלא גדול, והכל אחד. הבהמות וכו' והכפא וכו' והגן הכל אחד. פעם נקרא (הבחינה המרמזות בהספור) בשם זה, ופעם בשם זה; הכל לפי הענין והבחינה.

והדברים עמוקים, נפלאים ונוראים מאד מאד. (גם אלה דברי רבנו, נרו יאיר), ויש עוד, ואין צריכין לגלות לכם. גם יש עוד מה שהמלך, שהיה המדינה הנ"ל, עשה דבר כנגד החמה, ודבר כנגד הלכנה (הינו שאלו הדברים היו מרמזים על תמה ולכנה), והלכנה היתה אוחזת נר בידה, וכשמגיע היום אזי אין הנר מאיר, כי שרנא בטיהרא וכו', וזהו שאמרה הלילה אל היום: מפני מה, כשאתה בא, אין לי שם (כמבאר לעיל), כי ביום אין מועיל הנר כלל.

פרוש המעשה הוא כמו הכפא, שעשה המלך, כנ"ל, שעקר החכמה שצריכין לידע איך לסדר הדברים. כמו בן מי שבקי בספרים, ולבו שלם יוכל להבין הפרוש, אך צריכין לסדר הדברים היטב, כי פעם נקרא כך, ופעם נקרא כך, וכן בשאר הדברים, הינו בפרוש של המעשה לפעמים נקרא האדם של המעשה הנ"ל בשם זה, ולפעמים בשם אחר, וכן בשאר הדברים. אשוי מי שיופה להבין דברים אלו לאמתתן. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן. (כל זה דברי רבנו הקדוש עליו השלום זכר צדיק לברכה).

מה הוא היה לפני כן

אנחנו לומדים את המעשה כבר כמה חודשים, ורואים כבר

הלימוד שלי? אבל כשמגיעים זמנים קדושים כמו ליל הסדר או מצוות אחרות, אז מחפש היצר הרע לשבור עוד יותר את האדם.

היצר הרע רוצה לשבור כהוגן

אומר הרה"ק מראפשיץ זכותו יגן עלינו (זרע קודש, פרשת בא) שזה הפירוש במילים שאומרים בקידוש: **"תחלה למקראי קודש"** - כשאדם רוצה להתחדש, הוא רוצה להתחיל ללכת בדרך טובה, הוא רוצה לקבל על עצמו קבלה חדשה, והיצר הרע רוצה לשבור אותו כהוגן בזה שהוא מזכיר לו את המעשים הישנים שלו. **"זכר ליציאת מצרים"** - שיזכיר לעצמו את יציאת מצרים, שבני ישראל גם היו משוקעים במ"ט שערי תומאה, אבל היה להם את הצדיק משה רבינו ועל ידי זה זכו לצאת מכל הטומאות ולהגיע למדרגות הכי גבוהות, לכן אדם צריך ללכת לצדיק, וכך הוא גם יתקרב להקב"ה.

המתנה של 'התבודדות'

ברוך השם שיש לנו את רבינו הקדוש, שנתן לנו עצות כל כך מתוקות, ואם מצייתים לעצות זוכים לצאת מכל הבעיות. עצה אחת שרבינו נתן לנו היא המתנה של 'התבודדות', שאדם ידבר כל יום כמה מילים להקב"ה, להשיח את הלב אליו. בהתחלה מאוד קשה לעשות את זה, צריך להיות עקשן ולהחליט 'אני הולך לעשות את זה, אני חייב לדבר כל יום כמה מילים להקב"ה' ובמשך הזמן זה נהיה יותר קל.

מתי לדבר

מתי לדבר להשם, אי אפשר להגיד לשני, כי לכל אחד יש את הזמן שיותר קל לו לדבר אל השם, לאחד זה בלילה במיטה, אחד זה בבוקר כשהוא קם, אחד כשהוא הולך ברחוב, ואחד כשהוא נוסע ברכבו.

איך לדבר

כמו כן איך לדבר אל השם - גם אי אפשר להגיד, כי לאחד יותר קל בשיבה, לשני בשכיבה, ולשלישי בהליכה; לאחד יותר קל עם מוזיקה ולשני בלי מוזיקה, לכן לא שייך להגיד דרך מתי ואיך לדבר אל השם, אבל דבר אחד אפשר להגיד, אם תדבר אל השם - אתה תצא ממצרים, תצא מכל הבעיות שלך.

שלש המסכתות הכי קשות

עוד עצה הוא 'לימוד התורה'; ללמוד בכל יום קצת חומש, משניות וגמרא. הסיבה שרוב האנשים לא לומדים היא כי הם לא מבינים את הלימוד; אפילו אלו שהולכים לשיעור שלומדים שמה את הדף, והם מבינים בדרך כלל את מה שלומדים, אבל מסכת יבמות זה אחרת - פה אין למי לדבר, צריך בשביל זה ראש חזק כדי להתרכז היטיב בענינים, כמו שהזוהר הקדוש (פרשת כי תצא, דף עה: עה) מונה את מסכת יבמות בין שלש המסכתות הכי קשות, אבל רבינו הקדוש נתן לנו דרך קלה ללימוד, שתגיד את המילים של הגמרא, (עיין שיחות הרה"ק, סימן עו), ככה נזכה לצאת ממצרים.

לדבר יפה בבית

עוד עצה היא לדבר יפה בבית, ולתת מילים טובות אפילו כשלא מקבלים בחזרה מילים טובות; אפילו שזה דבר לא קל, בפרט עכשיו בשבוע לפני פסח, אבל אם מבקשים מהשם: **"רבונו של עולם תעזור לי שלא אאבד עשתונות, שלא אתרגז, ריבונו של עולם תעזור לי שאכופף את הראש שלי אליך שלא יהיה איכפת לי מכלום"**, - אפשר להוכיח את זה.

ליל הסדר

ועל הכל עכשיו כשמגיע ליל הסדר; אם בסעודת שבת פשוטה צריך רחמי שמים מרובים שלא להתרגז, על אחת כמה וכמה כשמגיע ליל הסדר צריך לבקש יותר שנדבר יפה, ושלא נאבד עשתונות ונצעק על הילדים.

חסכו את היחץ'...

אי אפשר אפילו למנות כל מה שיכול לקרות ולהביא לניסיון של כעס. הדוגמאות הקטנות הם; כל ילד הרי מקבל כוס מלאה ביין ובטעות זה נשפך... או שבטעות ממלאים 'קפה' או 'בורשט' וכשמחילים לשנות רואים שזה לא יין... (כבר ראיתי את זה

אצל מישהו), או שמכינים שלש מצות יפות במפית של המצות, ואחד שובר בטעות את המצות, - בזה באמת צריך לשמוח כי בזה לפחות חסכו את היחץ', מי יודע איך היחץ היה מצליח בלי זה...

אני עדיין צועק, אני לא יודע למה...

אפילו אדם ינסה להכין את הכל מראש, הוא יכשיר מספיק מוקדם, ויכין את המרור מספיק מוקדם, אם הוא ישכח לבקש מהשם - לא יעזור כלום, חייבים לבקש מהשם שיהיה חג יפה. אברך מספר לי, הוא גדל בבית טוב, אבל דבר אחד היה לו קשה, בערב שבת עשו את הכל ברגע האחרון, כשהגיע הצפצוף התחילו לרוץ למקוה, הוא החליט שהוא לא רוצה לעשות את אותה טעות, לכן הוא כבר הולך למקוה כמה שעות לפני כניסת השבת וכדומה, הוא מנסה לעשות את הכל מספיק מוקדם כדי שלא יצטרך להזדרז ולצעוק, למעשה רואים ששום דבר לא עוזר, **"אני עדיין צועק, ואני לא יודע למה"**... כי בלי תפילה לא עוזרת שום עצה, חייבים לבקש מהשם לזכות לשבת שמחה וחג שמח.

אני נכנס בקיר...

אנשים עושים תוכניות שלמות איפה הולכים לבלות בחול המועד, הכל מתוכנן יפה, אבל דבר אחד צריך להוסיף - 'תפלה', לבקש מהשם שיהיה הכל בשלום. אברך סיפר לי, שנה אחת לקח אבא שלו את כל המשפחה לבלות בחול המועד, באמצע הדרך נהיה פקק ארוך, והילדים הקיאו וכו', האבא נהיה עצבני, והאמא אמרה משהו, התחיל האבא לצעוק על האמא: **"עוד מילה אחת שאת מדברת, אני נכנס בקיר, ואני הורג אותך ואותי ביחד!"**... האבא באמת יהודי חשוב, אבל צריך לבקש הרבה מהשם שלא יתעצבנו, ועל ידי תפילה זוכים לחג יפה.

לקחת את דרך האמצע

אבל חייבים להוסיף, כשמדברים שלא להתעצבן בבית, אין הכוונה שלא יעניין אותך כלום והבלגן יחגוג; זה כן צריך לעניין אותך, שיהיה סדר, רק אסור ליפול לכעס, לצעוק ולהרביץ. זה דבר קשה, כי צריך לקחת את הדרך האמצעית, מצד אחד צריך לחנך את הילדים, להגיד לילדים איך להתנהג, ומצד שני צריך לשמור על רוגע.

הוא עלול לאבד את הילדים שלו

הייתי פעם אצל מוהרא"ש זכותו יגן עלינו, ומוהרא"ש שואל אותי על אחד: **"הוא מתנגד שלך?"** תמהתי מה מוהרא"ש מתכוין לשאול אז עניתי למוהרא"ש שאנחנו חברים, נענה מוהרא"ש: **"נו, אם הוא חבר שלך, למה אתה לא אומר לו שצריך לחנך את הילדים! הוא עלול לאבד את הילדים שלו, לך תטייל איתו ותדבר איתו"**. שמעתי בקול מוהרא"ש, והלכתי לטייל איתו, ונכנסתי איתו לשיחה ושאלתי למה הוא נותן לילדים שלו לעשות מה שהם רוצים, אז הוא החזיר לי בשאלה: מה זאת אומרת, מוהרא"ש הרי אומר שאסור להרביץ לילדים... הסברתי לו, מוהרא"ש לא אומר שאפשר לשבת בצד ולהגיד משניות ולתת לילדים לעשות מה שהם רוצים; בטח שאסור להרביץ ולהרוס את הילדים, אבל צריך להגיד להם איך להתנהג.

בלי סטירות ועלבונות

זה מאוד קל להיות קיצוני לשני הכיוונים, גם אם מתעלמים לגמרי מהילדים, יושבים ואומרים משניות בלי להסכל בכלל על הילדים, וגם אם לוקחים את הדרך השנייה של להרביץ ולהרוס ילדים. אבל הדרך הנכונה היא, כן להיות עם הילדים, להשגיח מה הם עושים, ולהגיד להם איך להתנהג, אבל שזה יהיה בלי סטירות ועלבונות, וכדי להראות את זה לא שייך רק אם מבקשים הרבה מהשם.

יעזור השם שיהיה לנו חג שמח. והסוף של המעשה יקוים גם בנו, שגם נזכה לכל הדברים היפים, שרבינו יביא אותנו אליהם.

יעזור השם שנציית לרבינו ויהיו לנו חיים יפים, אמן.

לאחר מכן שרו את הניגון: **והיא שעמדה לאבותינו ולנו. שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.**